

TANGGAPAN ETNIK MELAYU TERHADAP PAS DAN UMNO DI KAWASAN PARLIMEN KANGAR, PERLIS

(*Malay Ethnic Responses Towards Pas and Umno in Kangar Parliamentary Seat*)

Muhammad Marwan bin M.Shukrimun, Supyan Hussin, Asma Hakimah Ab. Halim & Awang Sariyan

ABSTRAK

UMNO dan PAS dikenali sebagai parti politik orang Melayu. Namun keputusan Pilihan Raya Umum ke-14 (PRU14) terhadap dua parti ini menunjukkan tahap sokongan merosot agak ketara. Buat pertama kali dalam sejarah negara, BN yang diketuai UMNO tumbang dalam (PRU14). Kerusi PAS juga berkurangan daripada 21 kerusi kepada 18 kerusi. Banyak kerusi yang gagal dipertahankan termasuklah kawasan yang memiliki jumlah pengundi Melayu yang ramai. Artikel ini bertujuan melihat tahap sokongan pengundi Melayu terhadap UMNO dan PAS. Kajian dilakukan menggunakan kaedah bercampur, iaitu gabungan melibatkan kaedah kuantitatif dan kualitatif, melibatkan responden di Parlimen Kangar dan juga pemegang taruh politik dan juga pakar politik negara. Kajian mendapati rata-rata pengundi Melayu masih mengundi parti berteraskan Melayu seperti UMNO dan PAS. Faktor identifikasi parti masih menebal di kalangan pengundi Melayu. Malah sekiranya PAS dan UMNO bekerjasama sebagai sebuah gabungan parti politik, mereka berkemungkinan besar akan menang dalam PRU-14. Walaubagaimanapun, isu-isu yang berbangkit seperti 1MDB dan GST pada PRU-14 turut mempengaruhi sebilangan pengundi Melayu untuk menolak kedua parti tersebut. Kesimpulannya, tanggapan bahawa PAS dan UMNO sebagai parti yang mewakili kepentingan Melayu masih kuat di kalangan pengundi Melayu, namun ia perlu diperhalusi agar mendapat sokongan yang optimum. Kajian lanjut juga perlu dilakukan terutama terhadap pengundi di lapangan yang berbeza.

Kata kunci: Pilihan Raya, PRU-14, UMNO, BN, PAS, etnik Melayu

ABSTRACT

UMNO and PAS are known as Malay political parties. However, the GE14 results against these two parties show that the level of support has declined significantly. For the first time in the country's history, the UMNO-led BN collapsed in the 14th General Election (GE14). PAS seats were also reduced from 21 seats to 18 seats. Many seats failed to be defended, including constituencies with a large number of Malay voters. This article aims to see the level of support

of Malay voters towards UMNO and PAS. The study was conducted using a mixed method, encompassing quantitative and qualitative, involving respondents in the Kangar Parliament as well as political stakeholders and national political experts. The study found that the average Malay voters still vote for ethnic-based parties such as UMNO and PAS. The party identification factor is still thickening among Malay voters. Even if PAS and UMNO merge, they will most likely win in GE-14. However, issues such as 1MDB and GST in the GE-14 also influenced some Malay voters to reject the two parties. In conclusion, the perception that PAS and UMNO as parties representing Malay interests is still strong among Malay voters, but it needs to be refined in order to get optimal support. Further research also needs to be done especially on voters in different fields.

Keywords: election, GE14, UMNO, BN, PAS, Malays

PENDAHULUAN

Keputusan PRU14 yang diumumkan pada 10 Mei 2018 mengejutkan ramai pihak di negara ini khususnya. Buat pertama kali dalam sejarah negara, Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (UMNO) tidak berjaya menjadi kerajaan persekutuan. Barisan Nasional (BN) yang menjadi gabungan parti pemerintah sejak tahun 1971 (sebelumnya Perikatan) akhirnya tewas dengan hanya memperoleh 79 kerusi pada PRU14 yang lalu berbanding 133 pada PRU13. UMNO sebagai tonggak utama gabungan tersebut pula hanya memperoleh 54 kerusi berbanding 88 pada PRU 14 yang lalu. Selain itu, BN juga hanya mampu mengekalkan kemenangan di Pahang dan Perlis sahaja. (Suruhanjaya Pilihan Raya [SPR], 2018).

Begitu juga dengan Parti Islam SeMalaysia (PAS). Walaupun mereka bertanding sebanyak 158 kerusi Parlimen pada PRU14 yang lalu, namun mereka hanya mampu memperoleh sebanyak 18 kerusi sahaja selain memerintah Kelantan dan Terengganu. Ini berbeza dengan prestasi PRU13 pada tahun 2013 yang mana mereka berjaya memenangi sebanyak 21 kerusi di seluruh Malaysia, dan. Mereka turut berjaya memerintah di Kelantan, selain bersama kerajaan Pakatan Rakyat (PR) memerintah Perak, Selangor dan Pulau Pinang.

Jika diperhatikan di peringkat Parlimen, kebanyakan kerusi yang ditandingi UMNO adalah melibatkan kerusi yang memiliki peratusan Melayu tinggi melebihi 80% seperti kebanyakan kerusi-kerusi di Kelantan dan Terengganu. Manakala pesaing utamanya sejak zaman berzaman adalah PAS. Ini kerana mereka mudah menggunakan pendekatan politik etnik Melayu terutama di kawasan yang memiliki peratusan Melayu yang tinggi tanpa perlu bimbang kesan negatif daripada kaum lain yang sedikit. Walaubagaimanapun pada PRU kali ini, dua parti Melayu terbesar ini ditolak oleh pengundi di beberapa kawasan Melayu melebihi 80% seperti di Parlimen P. 002 Kangar, Perlis yang memiliki 82% pengundi Melayu, P. 004 Langkawi (90%), P. 005 Jerlun (91%) P. 006 Kubang Pasu (86%) dan P. 006 Pokok Sena (81%) di negeri Kedah.

Di kerusi Kangar sebagai contoh, Parlimen tersebut telah dimenangi buat kali pertama oleh PH menerusi parti PKR. Mereka berjaya memperoleh 37.4% sokongan dengan jumlah sebanyak 20,909 undi, meninggalkan calon PAS dan BN dengan majoriti 1,438 undi. Di peringkat DUN dalam Parlimen Kangar pula, PH telah memenangi 3 dari 5 DUN. N. 07 Sena

yang memiliki 87% pengundi Melayu dimenangi oleh PKR dengan 4177 undi (34%), menjadikan majoriti kemenangan sebanyak 314 undi. N. 09 Kuala Perlis pula yang memiliki 79% pengundi Melayu dimenangi oleh calon PKR dengan 4,253 undi (40%), menjadikan majoriti kemenangan sebanyak 1,254 undi. Keputusan PRU14 secara keseluruhannya menimbulkan satu persoalan baru berkaitan kelestarian politik berdasarkan etnik.

Jika dibandingkan PRU 14 dengan kesemua Pilihan Raya Umum yang berlaku sebelum ini, PRU 14 telah merubah iklim politik tanahair buat kali pertama dalam sejarah. Walaupun BN dan PAS dikesan masih menggunakan politik etnik sebagai pendekatan menarik sokongan, namun prestasi keduanya makin merosot sehingga mengakibatkan kekalahan BN di peringkat persekutuan. Perkara ini agak menghairankan kerana jika diambil kira beberapa parameter, sepatutnya BN lebih selesa pada PRU14 kali ini. Contohnya mengikut perangkaan terkini, populasi Melayu telah bertambah (Jabatan Perangkaan Negara, 2018). Begitu juga dari aspek persempadanan pilihanraya, persempadanan semula lokaliti yang dibuat pada 2018 seluruh negara juga menyaksikan pertambahan kerusi majoriti Melayu dengan agak banyak, mengurangkan jumlah kerusi campuran etnik. Pengarah Strategi DAP Ong Kian Ming (2018) telah mendakwa bahawa SPR telah menggunakan pendekatan gerimander kaum dalam persempadanan tersebut.

Menjelang PRU 14 kali ini juga, pembangkang berhadapan dengan perpecahan apabila Pakatan Rakyat (PR) yang dianggotai oleh PAS, PKR dan DAP telah terbubar. Perkara ini bermula apabila Dewan Ulama PAS meluluskan usul dalam muktamar mereka untuk memutuskan hubungan dengan DAP (Sinar Harian, 2015). Ekoran daripada itu, Setiausaha Agung DAP Lim Guan Eng mengumumkan PR sudah terbubar (Lim Guan Eng, 2015). Selepas daripada itu, hubungan PAS dengan Umno menjadi semakin rapat walaupun tiada sebarang kerjasama rasmi diadakan (Astro Awani, 2016). Keadaan ini juga tentunya memberi kelebihan besar kepada BN bagi menghadapi PRU 14.

Walaubagaimanapun, keputusan PRU 14 mencatatkan BN mengalami kekalahan yang sangat teruk apabila hanya mampu menang 79 daripada semua 222 Parlimen yang ditandingi seluruh Malaysia. Ia merosot sebanyak 54 kerusi daripada jumlah 133 yang dimenangi pada PRU 13. Daripada 79 kerusi yang dimenangi itu pula, kebanyakan kerusi mengalami penurunan sokongan yang signifikan. UMNO yang banyak menandingi kerusi majoriti Melayu turut kehilangan sokongan yang banyak. Pada PRU 13, daripada 49 kerusi Parlimen yang memiliki komposisi Melayu melebihi 80%, UMNO memenangi 35 kerusi sementara bakinya sebanyak 14 kerusi dimenangi oleh PAS. Walaubagaimanapun pada PRU 14, UMNO kehilangan 8 kerusi menjadikan jumlahnya 27 sahaja. PAS pula menambah 3 lagi kerusi menjadi 17. Baki 5 kerusi telah berjaya dimenangi oleh Pakatan Harapan (PH).

UMNO dan PAS dianggap sebagai parti politik yang mewakili kepentingan Melayu. Tetapi dengan kekalahan mereka di lima kerusi majoriti Melayu tersebut (Kangar, Jerlun, Kubang Pasu, Pokok Sena dan Langkawi) telah menimbulkan beberapa persoalan. Benarkah hanya PAS dan UMNO sahaja yang dianggap oleh pengundi sebagai parti yang mewakili kaum Melayu? PH dikenali sebagai sebuah parti yang bersifat universal dan liberal. Namun kemenangan mereka yang diperoleh PH yang di kerusi majoriti Melayu juga menimbulkan persoalan, apakah sebenarnya faktor yang mendorong pengundi Melayu untuk memilih? Timbul

juga persoalan, adakah pendekatan politik etnik Melayu yang digunakan oleh UMNO dan PAS bagi meraih sokongan orang Melayu sudah tidak relevan? Segala persoalan ini mendorong supaya kajian dilakukan untuk mengukur kecenderungan terkini pengundi terutama orang Melayu yang menjadi penduduk majoriti di negara ini.

UMNO, PAS DAN MELAYU SERTA POLITIK PERLIS

UMNO dengan etnik Melayu sememangnya tidak dapat disangkal lagi identitinya. Ia bertitik tolak daripada penentangan orang Melayu terhadap rancangan penjajah British yang memperkenalkan gagasan Malayan Union. Kerana tidak setuju dengan gagasan yang dianggap mengancam ketuanan Melayu sebagai penduduk asal Tanah Melayu, maka ditubuhkan UMNO pada tahun 1946 bagi memperjuangkan kepentingan etnik Melayu secara khusus.

Pertubuhan ini telah mendapat sokongan majoriti masyarakat Melayu ketika itu. Sewaktu British mengadakan pilihanraya tahun 1955, UMNO melibatkan diri dalam pilihan raya tersebut sebagai sebuah parti politik dan menang hampir di peringkat Persekutuan dan hampir semua negeri kecuali Terengganu dan Kelantan.

Dengan kemenangan tersebut, agenda politik Melayu semakin diperkuuhkan. Hasil rundingan yang diusahakan oleh UMNO terhadap Suruhanjaya Reid bersama beberapa pertubuhan lain telah membawa kepada penggubalan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu yang menjamin kepentingan etnik Melayu. Menurut Milne dan Mauzy (1999), perlembagaan telah menetapkan kedudukan istimewa orang Melayu dalam perlembagaan termasuklah bahasa dan nilai-nilai simbolik seperti agama. Ini sangat jelas dinyatakan dalam Artikel 153 Perlembagaan Persekutuan. Suhana et al. (2012) menjelaskan Perlembagaan Malaysia bertujuan untuk menyediakan kefahaman asas berkaitan etnik dan kerajaan. Di samping itu, terdapat tawaran menawar dalam kalangan kumpulan etnik dan parti politik di Tanah Melayu ketika itu. Terdapat dua matlamat untuk memahami kepentingan proses politik pada ketika itu. Pertamanya, etnik adalah faktor utama dan kedua, Melayu harus mengawal kuasa eksekutif.

Perjuangan Melayu terus menjadi agenda utama UMNO setelah merdeka. Mereka sering menggunakan sentimen Melayu dalam meraih sokongan sebagai parti politik terutama menjelang pilihanraya. Sehingga PRU14, UMNO dilihat masih lagi bercakap mengenai ketuanan Melayu di dalam kempen-kempennya, disamping menyerang parti lawan sebagai ancaman kepada kepentingan etnik Melayu (Abdul Aziz, 2015; Najib, 2017).

Serikanya dilihat dari sudut pembahagian kerusi antara komponen Barisan Nasional (BN), UMNO kebiasaannya bertanding di kerusi pinggir bandar dan luar bandar. Ini kerana kawasan tersebut memiliki jumlah pengundi Melayu yang tinggi melebihi 80% seperti di Kelantan, Terengganu dan Kedah. Ini menunjukkan bahawa fokus UMNO sememangnya adalah etnik Melayu.

Selain UMNO, satu lagi parti yang turut menjadikan kepentingan Melayu sebagai pendekatan politik adalah PAS. Walaupun lebih dikenali sebagai parti politik berteraskan ideologi Islam, namun mereka turut menyaingi UMNO dalam perkara yang melibatkan kepentingan Melayu. Kedua-dua parti ini dikenali sebagai parti orang Melayu antaranya kerana memfokuskan untuk bertanding di kerusi-kerusi majoriti Melayu. Menurut Amer (2011):

“Dalam politik Malaysia, UMNO dan PAS dilihat sebagai memperjuangkan kepentingan Melayu namun PAS juga memberi keutamaan kepada Islam. Etnik Melayu menjadi sumber utama kepada sokongan yang diperolehi oleh kedua-dua parti ini. PAS juga seolah-olah dilihat lebih mementingkan Melayu dalam tindakan politik mereka. Ini membawa kepada persepsi PAS hampir sama dengan UMNO yang memperjuangkan kepentingan Melayu.”

Hal ini boleh dilihat se awal penubuhan PAS lagi. Menurut Riduan (2011), PAS turut terlibat dalam perjuangan memerdekaan Tanah Melayu daripada British. Yang Di Pertua PAS yang kedua, Dr Burhanuddin Helmi merupakan seorang nasionalis yang sebelumnya memimpin Parti Kebangsaan Melayu Malaya (PKMM) sebelum diharamkan oleh British. Bahkan menurut beliau lagi, PKMM turut terlibat dalam penubuhan UMNO bagi menentang agenda Malayan Union.

Persepsi bahawa PAS juga merupakan parti berteraskan Melayu turut dinyatakan oleh Welsh (2015). Beliau melihat PAS sebagai parti pembangkang utama dalam sejarah Malaysia yang juga berteraskan etnik Melayu dalam meraih sokongan.

Kita boleh melihat PAS terus memperjuangkan agenda Melayu di alaf baru ini. Antaranya penentangan terhadap sistem Pengajaran dan Pembelajaran Sains dan Matematik Dalam Bahasa Inggeris (PPSMI), pengiktirafan *Unified Examination Certificate* (UEC), ratifikasi *International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination* (ICERD), Statut Rom dan seumpamanya.

Pada tahun 2019, Muafakat Nasional dimeteraikan hasil persefahaman antara dua parti Melayu terbesar ini. Piagam Muafakat Nasional secara jelas menyatakan perjuangan mereka terhadap agenda Melayu seperti berikut:

“Menjunjung dan mempertahankan keluhuran Perlembagaan Persekutuan, yang menjamin pembentukan Negara, Islam sebagai Agama Persekutuan, Kedaulatan Raja-Raja Melayu, Kedudukan Istimewa Orang Melayu dan Bumiputera serta kepentingan sah kaum-kaum lain, Bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan serta Menjamin Kepentingan Masyarakat Majmuk Terpelihara; Memperkuuh Muafakat Nasional melalui amalan musyawarah yang melibatkan pelbagai latar agama, kaum dan budaya demi kepentingan negara. Memperkasakan agenda Islam, Melayu dan Bumiputera secara tuntas dalam kerangka Perlembagaan Persekutuan demi membangunkan watan yang sejahtera. Membentuk kerjasama dengan mengembangkan naratif (Islam dan bangsa Melayu) tanpa menafikan kepelbagaiannya agama, kaum dan budaya sebagai paksi kepada kestabilan politik, keharmonian kaum dan kesejahteraan negara” (Zahid & Hadi, 2019).

Hasil permuafakatan ini, BN telah berjaya memenangi enam Pilihan Raya Kecil yang berlaku pada sehingga 2020 iaitu Parlimen Cameron Highland, Kimanis dan Tanjung Piai serta DUN Semenyih, Rantau dan Chini. Menurut Nurshahril (2019), gabungan ini juga berjaya memaksa kerajaan PH untuk membatalkan ratifikasi ICERD dan Statut Rom, serta membuatkan PH terpaksa mengambil pendekatan populis seperti memperkenalkan pelajaran kaligrafi Jawi di sekolah vernakular dan mengambil sikap berkecuali dalam isu Zakir Naik bagi menarik sokongan etnik Melayu.

Akibat ketidakstabilan politik PH, Tun Dr Mahathir meletakkan jawatan sebagai Perdana Menteri dan Presiden Parti Pribumi Bersatu Malaysia (PPBM) pada awal 2020. PAS dan UMNO menyokong Tan Sri Muhyiddin Yassin sebagai Perdana Menteri baharu bersama beberapa parti

lain termasuk sebilangan ahli parlimen PKR dan PPBM. Pada 29 Februari 2020, Tan Sri Muhyiddin Yasin diangkat sebagai PM ke 8 dengan sokongan 114 ahli parlimen (Berita Harian, 2020). Muhyiddin kemudiannya melantik 11 orang wakil UMNO dan 3 wakil PAS sebagai menteri di dalam kabinet Malaysia.

Berbalik kepada perihal pilihanraya, sebagaimana UMNO, PAS juga lebih memfokuskan pertandingan di kerusi-kerusi kawasan pilihanraya yang mempunyai majoriti tinggi Melayu. Sewaktu bersama di dalam pakatan seperti Barisan Alternatif tahun 1999 dan Pakatan Rakyat tahun 2008, juga ketika bersendirian terutama pada PRU14, hampir kesemua kerusi yang ditandingi PAS samada di peringkat Parlimen ataupun DUN adalah di kawasan pinggir dan luar bandar dengan kepadatan Melayu yang tinggi. Secara tidak langsung, UMNO dan PAS kebanyakannya bertanding di kerusi yang sama.

Keputusan PRU14 yang lalu menyaksikan kekalahan BN dalam mempertahankan posisi sebagai kerajaan persekutuan. Walaubagaimanapun, UMNO dan PAS masih berjaya mempertahankan kebanyakan kerusi parlimen yang memiliki majoriti tinggi Melayu. UMNO-BN masih berjaya mempertahankan negeri Pahang dan Perlis manakala PAS berjaya mengekalkan Kelantan serta merampas Terengganu daripada UMNO-BN.

Secara lebih khusus, Perlis boleh dikatakan sebagai kubu kuat UMNO-BN. Mereka berjaya memenangi hampir kesemua kerusi DUN dan Parlimen di negeri tersebut pada setiap kali PRU. Walaubagaimanapun, faktor geografi Perlis yang kecil serta bilangan kerusi Parlimen yang ada iaitu tiga sahaja dianggap tidak memberi kesan yang begitu signifikan bagi politik di peringkat nasional. Menurut Junaidi (2018), faktor kedudukan Perlis yang jauh di bahagian utara Semenanjung Malaysia dengan saiz yang kecil dan penduduk serta pengundi yang tidak ramai menyebabkan negeri ini dipinggirkan dalam konteks analisis politik negara ini.

Antara kajian dalam bidang politik yang dilakukan terhadap Perlis adalah oleh Rashidi (2014) bertajuk Pemasaran Politik Di Negeri Perlis: Kajian Terhadap Isu-Isu, Calon Dan Strategi Berkempen Menjelang Pilihan Raya Umum Malaysia Ke-13. Kajian ini memfokuskan mengenai proses perjalanan PRU13 bagi negeri Perls melibatkan isu-isu yang dimainkan, kriteria calon yang bertanding serta kaedah kempen yang digunakan oleh parti politik yang bertanding. Namun hasil kajian menunjukkan proses yang berlaku tidak memiliki perbezaan yang signifikan berbanding negeri-negeri lain terutama yang memiliki demografi pengundi yang serupa.

Kajian oleh Junaidi (2018) terhadap Perlis bertajuk Analisis Geografi Pilihan Raya Negeri Perlis Indera Kayangan, Malaysia pula memfokuskan kepada analisis lokasi dan saiz dalam geografi pilihan raya Perlis. Hasil kajian beliau mendapati dari segi analisis geografi politik dan pilihan raya iaitu saiz negeri Perlis, saiz kawasan DUN dan Parlimen yang kecil dengan jumlah pemilih yang tidak ramai menjadikan logistik serta gerak kerja parti politik untuk meraih sokongan adalah lebih mudah. Justeru, ia menunjukkan negeri Perlis ini mempunyai keunikan dalam politik yang tersendiri untuk dikaji dan difikirkan.

METODOLOGI DAN KAWASAN KAJIAN

Keputusan PRU14 benar-benar mengejutkan ramai pihak apabila kedua-dua parti Melayu ini merosot prestasinya dengan agak ketara termasuk di kawasan-kawasan Parlimen dengan

kepadatan tinggi etnik Melayu. Hal ini menimbulkan persoalan adakah UMNO dan PAS masih dianggap parti yang memperjuangkan kepentingan Melayu? Persoalan yang timbul ini membawa kepada kajian ini dilakukan.

Bagi menjawab persoalan di atas, kajian ini akan menggunakan pendekatan metodologi campuran (*mixed methods*) iaitu gabungan pendekatan kuantitatif dan kualitatif. Pengkaji beranggapan pendekatan ini bersifat lebih komprehensif bagi menampung kekurangan setiap pendekatan seperti yang dibincangkan oleh ramai sarjana metodologi kajian.

Menurut Cresswell (2014), pendekatan gabungan adalah dengan menggabungkan atau mengintegrasikan antara kaedah dan data kuantitatif dan kualitatif dalam kajian. Data dari kajian kualitatif lebih bersifat terbuka tanpa jawapan yang telah ditentukan (*open-ended*) seperti temubual dan analisis dokumen sementara data dari kajian kuantitatif biasanya bersifat tertutup (*close-ended*) seperti yang terdapat pada borang soal selidik dan instrumen psikologi. Menurut Cresswell (2014):

Mixed methods involves combining or integration of qualitative and quantitative research and data in a research study. Qualitative data tends to be open-ended without predetermined responses while quantitative data usually includes closed-ended responses such as found on questionnaires or psychological instruments.

Bagi pendekatan kuantitatif, pengkaji akan menggunakan kaedah soal selidik terhadap sumber primer iaitu pengundi di kawasan kajian seramai 400 orang. Menurut Krejcie & Morgan (1970), saiz sampel yang diperlukan dalam kajian sains sosial bagi populasi melebihi 50,000 adalah 381 unit dengan aras keyakinan 95% dan mengambil kira 5% ralat persampelan.

Data yang bakal diperolehi adalah dalam bentuk ordinal. Maka pengkaji menggunakan skala likert 1 hingga 5. 1 mewakili jawapan sangat tidak bersetuju, 2 tidak bersetuju, 3 tidak pasti, 4 bersetuju dan 5 sangat bersetuju.

Menurut Fowler (2009) pula, soal selidik memberikan gambaran bersifat kuantitatif atau bernombor mengenai trend, sikap, atau pendapat populasi dengan mengkaji sampel populasi itu. Ia merangkumi kajian secara keratan rentas dan longitudinal menggunakan soal selidik berskruktur untuk pengumpulan data dengan maksud untuk membuat generalisasi dari sampel kepada populasi.

Oleh kerana kajian ini adalah untuk menganalisis keputusan PRU14 terhadap pengundi Melayu, pengkaji berpendapat kajian kuantitatif amat penting untuk melihat fenomena pengundi Melayu bagi menjawab persoalan kajian. Ianya mengkaji terus terhadap data primer iaitu pengundi bagi mendapatkan maklumat yang setepat mungkin.

Namun pendekatan kuantitatif tidak lari daripada kekurangan dan kritikan. Menurut Morse (1991), pendekatan kuantitatif lebih sesuai digunakan untuk mengesan faktor, tahap, kadar atau ramalan tentang sesuatu data yang melibatkan nombor. Namun begitu kajian yang ingin dilakukan ini turut melibatkan perkara yang lebih mendalam seperti kelestarian pendekatan politik etnik yang digunakan oleh parti-parti tertentu. Ianya memerlukan pandangan pakar dan pemegang taruh dalam bidang berkenaan yang lebih sesuai didapatkan melalui pendekatan kualitatif. Menurut Cresswell (2014), reka bentuk gabungan berguna apabila pendekatan kuantitatif atau kualitatif, masing-masing dengan sendirinya tidak mencukupi dalam memahami

masalah kajian dan kekuatan kedua-dua penyelidikan kuantitatif dan kualitatif (dan datanya) dapat memberikan pemahaman yang terbaik. Patton (1990) turut menyatakan bahawa pendekatan gabungan bertujuan untuk menggabungjalinkan antara kekuatan dan kelemahan kaedah kuantitatif yang bersifat saiz persampelan besar, trend dan generalisasi dengan kekuatan dan kelemahan kualitatif (kecil, teliti, mendalam).

Bagi pendekatan kualitatif, pengkaji memilih untuk menggunakan kaedah temubual terhadap empat orang terpilih mengikut kes kajian. Menurut Kamarul Azmi (2012), sesuai dengan sifat keluasan dalam reka bentuk pengkajian kualitatif, maka tidak ada penghadan jumlah dan bentuk responden atau informan secara pasti. Menurut Stake (1995) dan Yin, (2012) pula, temubual bagi kajian kes adalah reka bentuk yang terdapat di banyak bidang terutama penilaian, di mana penyelidik membuat analisis mendalam mengenai suatu kes, program, peristiwa, kegiatan, proses melibatkan satu atau lebih banyak individu. Kes dibatasi oleh masa dan aktiviti, dan penyelidik mengumpulkan maklumat terperinci menggunakan pelbagai prosedur pengumpulan data dalam jangka masa yang lama.

Analisis yang digunakan bagi data soal selidik adalah dalam bentuk deskriptif dan inferensi. Menggunakan perisian SPSS, analisis skor min telah digunakan. Menurut Chua (2014), min ialah nilai purata yang digunakan untuk mewakili satu set nilai-nilai yang diperhatikan. Skor min keseluruhan nilai bagi setiap boleh ubah ditafsirkan mengikut nilai yang dihasilkan. Berdasarkan interpretasi skor min yang diadaptasi dari Mohd Sahandri et al. (2013), nilai min ditafsirkan mengikut kaedah seperti Jadual 1 berikut:

Jadual 1: Interpretasi Skor Min

Skor Min	Interpretasi
1-2.6	Lemah
2.7-3.4	Sederhana
3.5-5	Tinggi

Bagi kaedah kualitatif pula, temubual dirakam dalam bentuk digital dan tulisan kemudian data-data yang diperolehi dipecahkan kepada tema-tema kecil mengikut tema kajian. Data-data ini digunakan bagi menyeimbangkan data soal selidik yang diambil. Model triangulasi yang dipilih menetapkan agar kedua-dua pendekatan ini dijalankan secara berasingan tetapi seiring dan selari.

Dari sudut geografi, pengkaji memilih pengundi Melayu di kerusi Parlimen Kangar, Perlis sebagai sampel kajian. Parlimen P.002 Kangar terletak di Negeri Perlis. Ia berada di sebelah selatan-timur negeri tersebut. Di dalamnya terletak ibu negeri Perlis iaitu Daerah Kangar. Parlimen tersebut terdiri dari 5 buah DUN iaitu N6 Bintong, N7 Sena, N8 Indera Kayangan, N9 Kuala Perlis, N10 Kayang. Purata keluasan setiap kawasan Parlimen (ada 3 kawasan kesemuanya) di Perlis ialah 250 km persegi manakala purata keluasan kawasan DUN (ada 15 kawasan kesemuanya) ialah 54 km persegi. Ia dikategorikan sebagai kawasan pinggir bandar.

Menurut daftar pemilih PRU14, terdapat 55,938 orang pengundi berdaftar direkodkan. Daripada jumlah itu, etnik Melayu membentuk jumlah teramai iaitu 86.61% diikuti Cina

(8.45%), India (0.88%), Bumiputera Sabah (0.3%), Bumiputera Sarawak (0.68%), Orang Asli (0.02%) dan lain-lain (3.07%). Seramai 45,703 orang atau 81.71% pengundi direkodkan telah turun mengundi pada PRU14 yang lalu namun 806 kertas undi diisyiharkan rosak.

Keputusan PRU14 lalu menyaksikan buat pertama kalinya kerusi tersebut gagal dimenangi oleh UMNO. Calon PH daripada parti PKR, Noor Amin Ahmad telah memenanginya dengan mendapat 20,909 undi dan 5,603 majoriti. Tempat kedua dimenangi oleh calon UMNO, Ramli Shariff dengan memperoleh 15,306 undi manakala tempat ketiga dimenangi oleh Mohamad Zahid Ibrahim, calon daripada PAS dengan 8,465 undi. Bagi peringkat DUN, sebanyak 3 buah DUN telah dimenangi oleh PH iaitu N7 Sena, N8 Indera Kayangan dan N9 Kuala Perlis manakala dua lagi iaitu N6 Bintong dan N10 Kayang dimenangi oleh UMNO (SPR, 2018).

Pengkaji memilih parlimen Kangar sebagai kawasan kajian atas faktor berikut:

- i. Pengundi Melayu di Parlimen Kangar adalah 86.61% Melayu. Jumlah melebihi 80% Melayu boleh dikatakan tinggi dan kawasan dengan demografi serupa di seluruh Malaysia kebiasaannya dimenangi oleh parti berteraskan Melayu samada UMNO ataupun PAS. Terdapat 49 buah kerusi Parlimen dengan majoriti Melayu sebanyak 80% ke atas di seluruh Malaysia.
- ii. Penyandang kerusi parlimen ini sejak merdeka adalah parti UMNO samada dalam Perikatan mahupun BN. Namun pada PRU14, kerusi ini telah jatuh ke tangan PKR. Terdapat 5 buah kerusi yang memiliki lebih 80% Melayu telah jatuh ke tangan PH iaitu P.002 Kangar, P.005 Jerlun, P.004 Langkawi, P.006 Kubang Pasu dan P.008 Pokok Sena.
- iii. Parlimen Kangar merupakan satu-satunya Parlimen melebihi 80% Melayu yang dimenangi oleh PKR. Walaupun parti tersebut dipimpin oleh kebanyakan pemimpin Melayu, namun ia tidak dianggap sebagai parti berteraskan Melayu seperti UMNO dan PAS sebaliknya ia lebih dilihat sebagai parti berbilang etnik. 3 lagi kerusi yang dimenangi oleh gabungan PH dimenangi oleh PPBM iaitu Jerlun, Langkawi dan Kubang Pasu sementara Pokok Sena dimenangi oleh Amanah. Kedua-dua parti ini dilihat lebih bersifat keMelayuan jika dibandingkan dengan PKR.
- iv. Calon tidak menjadi faktor pemberat yang boleh membezakan senario Parlimen Kangar daripada parlimen lain yang turut memiliki demografi serupa. Ianya ditandingi oleh calon-calon yang tidak dianggap tokoh nasional atau negeri. Sebaliknya Parlimen Jerlun ditandingi oleh bekas Menteri Besar Kedah, Mukhriz Mahathir dan Langkawi pula ditandingi oleh bekas Perdana Menteri, Mahathir Mohamad.

Pengkaji membangunkan soalan berdasarkan konstruk pemboleh ubah bergantung iaitu sokongan terhadap parti Melayu. Pengkaji telah membahagikan naratif soalan kepada dua iaitu samada cenderung kepada parti Melayu atau cenderung kepada parti yang bukan berteraskan Melayu. Jadual 2 berikut menerangkan bahagian tiga ini:

Jadual 2: Soal Selidik Kecenderungan Parti

Kecenderungan	Soalan	Perimeter
PAS-UMNO	KM1	Yakin perjuangan melayu yang dibawa
	KM2	Parti melayu perlu bergabung
	KM3	Menjaga kepentingan Melayu
	KM4	Lebih baik untuk Melayu berbanding PH
	KM5	Sedia mengundi akan datang
PH	KM6	Tidak menjelaskan kepentingan Melayu
	KM7	Manifesto menjaga kepentingan Melayu
	KM8	Isu tidak memberi kesan kepada Melayu
	KM9	Lebih diyakini berbanding PAS-UMNO

Data yang diperolehi bagi soalan ini adalah dalam bentuk ordinal. Maka pengkaji menggunakan skala likert 1 hingga 5. 1 mewakili jawapan sangat tidak bersetuju, 2 tidak bersetuju, 3 tidak pasti, 4 bersetuju dan 5 sangat bersetuju.

Bagi pendekatan kualitatif pula, pengkaji memilih mereka yang memiliki pengetahuan dan maklumat lebih mendalam mengenai tajuk kajian sebagai responden. Menurut Becker & Geer (1957), responden memberikan kayu ukur bagi mengukur data yang telah diperolehi dari sumber lain. Oleh itu pengkaji telah menetapkan dua kriteria utama dalam pemilihan responden.

Bagi kriteria pertama, responden mestilah pakar dalam bidang sains politik. Mereka hendaklah berpengalaman dalam membuat kajian berkenaan corak politik Malaysia terutama dari sudut pendekatan politik etnik. Oleh kerana kriteria ini biasanya terdapat dalam bidang akademik, maka pengkaji akan memilih ahli akademik sebagai responden.

Bagi kriteria kedua pula, responden mestilah mereka yang terlibat sendiri dalam politik negara. Mereka mestilah daripada parti politik yang menggunakan pendekatan politik etnik Melayu. Sebagaimana yang dibincangkan di atas, PAS dan UMNO merupakan dua buah parti politik yang dikenali sebagai parti Melayu. Justeru pengkaji akan memilih responden daripada pemimpin dua parti ini.

Responden yang diperolehi daripada hasil temubual pula seramai empat orang mewakili berbagai latarbelakang. Dua daripadanya adalah ahli akademik dalam bidang sains politik manakala dua yang lain adalah ahli politik di kawasan kajian. Kesemua empat responden dianggap berwibawa kerana terlibat secara langsung dalam medan politik, samada sebagai ahli akademik yang banyak membuat kajian mengenai politik di Malaysia mahupun mereka yang bukan ahli akademik tetapi pemegang taruh utama dalam parti.

R1 merupakan pensyarah Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) dalam bidang sains politik. Mantan Dekan Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan (FSSK). Beliau berkhidmat 36 tahun sebagai ahli akademik di UKM hingga sekarang. Beliau dipilih kerana kepakarannya dalam bidang sains politik yang menjadi bidang utama kajian ini.

R2 pula merupakan pensyarah di Pusat Pengajian Teras Universiti Sultan Zainal Abidin (UnisZA) dalam bidang Politik dan Kerajaan. Beliau berkhidmat sejak 7 tahun lalu hingga

sekarang di UnisZA. Pemilihan beliau sebagai responden untuk mengimbangi R1 sebagai ahli akademik yang juga terlibat dalam kajian bersifat sains politik.

R3 adalah Pesuruhjaya PAS Perlis. Mula terlibat dalam bidang politik sejak 90an lagi. Menjadi ADUN Sanglang sejak 2013 hingga kini. Beliau dipilih sebagai responden atas faktor keterlibatan beliau di dalam bidang politik sebagai pemimpin utama yang menentukan dasar PAS di negeri Perlis.

R4 pula adalah Setiausaha Agung Badan Perhubungan UMNO Perlis. Juga terlibat dalam bidang politik sejak 90an. Kini menjadi ADUN Santan. Beliau turut dipilih sebagai responden sebagai ahli politik bagi mengimbangi R3.

Temubual yang dijalankan adalah dalam bentuk semi skruktur terhadap responden. Sebagaimana yang dinyatakan oleh Benney dan Hughes (1970), temubual merupakan instrumen mengumpul data yang paling digemari dalam kajian sosial. Temubual secara semi skruktur ini membolehkan pengkaji mendapatkan maklumat yang lebih lanjut tentang soalan kajian tanpa menyimpang jauh daripada topik. Menurut Leavy (2014), berbanding temubul berskruktur, temubul semi skruktur berpotensi menjadi cara yang lebih baik untuk menghasilkan maklumat dari dialog dengan cara membenarkan pengkaji bertanya soalan tambahan dari apa jua sudut yang dirasakan penting daripada jawapan awal responden. Tambah beliau lagi, pengkaji mampu mengekalkan fokus dalam temubual tersebut dalam topik kajian yang dijalankan berbanding temubul tidak berskruktur.

Soalan temubual dibahagikan kepada empat segmen. Segmen pertama adalah sesi perkenalan di mana pengkaji dan responden memperkenalkan diri dan mengambil maklumat demografi yang berkaitan. Segmen kedua adalah sesi transisi di mana pengkaji bertanyakan soalan mengenai topik PRU14 secara umum sebagai permulaan untuk masuk ke permasalah kajian.

Pada segmen ketiga, barulah soalan-soalan yang berkait dengan persoalan kajian diajukan iaitu: "Kita lihat pada PRU14 yang lalu, berlaku perubahan besar dalam trend pengundian rakyat Malaysia. Sebagai contoh, kerusi tradisi yang sebelumnya dimenangi oleh UMNO terutama di kawasan majoriti tinggi Melayu turut jatuh ke tangan PH. Dengan perubahan yang berlaku, sejauh manakah kenyataan bahawa PAS dan UMNO sahaja parti yang dianggap mewakili kepentingan Melayu boleh diterima?"

Soalan ini berbentuk semi-skruktur. Sesuai dengan konsep temubual secara mendalam, jawapan daripada soalan di atas akan dikembangkan menjadi soalan-soalan kecil lain bergantung di atas isi jawapan yang diberikan.

ANALISIS KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Analisis min dilakukan terhadap respon soal selidik bagi melihat sejauh mana PAS dan UMNO dianggap sebagai parti yang mewakili kepentingan Melayu. Nilai min menunjukkan tahap

kepercayaan parti yang mewakili kepentingan Melayu. Keputusan nilai min bagi setiap soalan boleh dirujuk pada Jadual 3 berikut:

Jadual 3: Keputusan Nilai Min Bagi Setiap Soalan

	Soalan	Min	Min keseluruhan nilai
PAS DAN UMNO	Umno masih lagi memperjuangkan ketuanan melayu	3.5	
	Selain perjuangan islam, pas juga turut memperjuangkan melayu	4.13	
	Gabungan antara pas dan umno (muafakat nasional) adalah penting untuk kelangsungan politik etnik melayu	4.09	
	Kerajaan perikatan nasional (pn) di bawah tan sri muhyidin yasin terbukti menjaga kepentingan melayu	3.96	3.9
PH	Kerajaan perikatan nasional lebih menjaga kepentingan melayu berbanding pakatan harapan	3.98	
	Saya bersedia untuk mengundi perikatan nasional untuk pru15 nanti	3.72	
	Dominasi pemimpin bukan melayu di dalam pakatan harapan tidak akan menjelaskan kepentingan melayu	2.57	
	Manifesto pakatan harapan membela nasib orang melayu Penjualan aset-aset negara kepada pihak asing di zaman ph tidak akan menjelaskan kedudukan melayu	2.51	2.52
	Keadaan ekonomi setelah perikatan nasional mengambil alih kerajaan kurang meyakinkan berbanding pakatan harapan	2.46	
		2.53	

Merujuk kepada Jadual 3 di atas, soalan KM2 menunjukkan nilai min tertinggi (4.13) manakala soalan KM3 menunjukkan nilai min kedua tertinggi (4.09). secara keseluruhan, terdapat perbezaan yang agak ketara dari sudut parti yang mewakili Melayu antara PAS dan UMNO dengan PH. Hal ini boleh dilihat apabila nilai min keseluruhan kepada PAS dan UMNO adalah 3.9 sedangkan nilai min keseluruhan bagi PH hanyalah 2.52. Menurut Mohd Sahandri (2013), nilai 3.9 dianggap sebagai tinggi manakala nilai 2.52 dianggap sederhana.

Data hasil soal selidik ini kemudian diseimbangkan dengan data hasil temubual bagi mendapatkan jawapan yang lebih tuntas. Menurut R1, PAS dan UMNO masih menjadi pilihan majoriti Melayu sehingga kini. Buktinya di negeri-negeri majoriti tinggi Melayu seperti di Pantai Timur iaitu Kelantan dan Terengganu, persaingan hanya berlaku antara kedua parti ini sahaja.

Walaubagaimanapun di Pantai Barat, orang Melayu yang berada di kawasan bandar dan separa bandar kelihatan mula berubah. Kawasan tersebut didiami oleh anak muda hingga golongan pertengahan umur. Golongan ini tidak sematang kaum seperti Cina dalam politik. Mereka lebih cenderung kepada hiburan dan tidak memiliki kesedaran politik yang tinggi. Menurut R1:

“Kalau kita lihat pada PRU14, sebenarnya tidak ramai sangat berubah. Di Pantai Timur, bagi Melayu ada dua sahaja; samada PAS atau UMNO. Tapi bila kita bergerak ke Pantai Barat seperti Johor, Selangor semua tu, kita nampak ada perubahan. Kalau kita tengok kawasan kerusi 50-50 (peratusan kaum), bandar dan semi bandar, semua kalah (PAS dan UMNO).”

Kenyataan ini menepati teori bahawa status sosio-ekonomi menentukan kecenderungan pengundi. Bernard et al. (1954) dalam kajiannya menyimpulkan bahawa terdapat tiga sudut yang mempengaruhi kecenderungan politik. Pertama, sudut pekerjaan, pendapatan dan status. Kedua, agama, kaum dan etnik. Ketiga, kewilayah dan perbezaan bandar-luar bandar. Kangar merupakan kerusi dengan demografi pengundi Melayu melebihi 80% seperti Kelantan dan Terengganu (SPR, 2018). Maka kecenderungan terhadap PAS dan UMNO di Kangar kelihatan selari dengan Kelantan dan Terengganu.

Walaupun begitu tambah R1, golongan Melayu bandar ini agak peduli terhadap perkembangan ekonomi. Oleh kerana itulah PH pula tidak dianggap mewakili Melayu. Selepas PRU14, orang Melayu melihat dasar dan polisi ekonomi yang mereka perkenalkan semakin tidak membela orang Melayu. Menurut R1 lagi:

“Dalam kajian yang kita lakukan (selepas PRU14), adakah mereka bersetuju kalau PAS dan UMNO bergabung, 80% daripada mereka bersetuju. Ini menunjukkan mereka masih meletakkan kelestarian politik etnik Melayu kepada PAS dan UMNO. Mereka tak nampak parti Melayu lain membela orang Melayu. Selepas PRU14, mereka nampak PH tidak dapat membela nasib orang Melayu”

Pandangan R1 selari dengan dapatan soal selidik yang dilakukan. Apabila ditanya mengenai prestasi ekonomi terhadap Melayu di bawah pentadbiran kerajaan PH (soalan KM9 dari Jadual 4.7), nilai min bagi soalan tersebut hanyalah 2.46 sahaja bermaksud sederhana. Begitu juga apabila ditanya adakah pengurusan ekonomi kerajaan PN kurang meyakinkan berbanding PH (soalan KM10 dari Jadual 4.7), nilai min bagi soalan tersebut 2.53, juga pada skala sederhana (Mohd Sahandri, 2013).

R2 juga berkongsi pandangan yang sama. Antara parti-parti yang ada di Malaysia, kecenderungan pengundi Melayu masih kepada samada PAS atau UMNO. Parti yang dipimpin oleh orang Melayu lain seperti Amanah dan PKR, orang Melayu tidak nampak mereka membela Melayu. Menurut R2:

“Saya lihat orang Melayu masih kuat dengan UMNO dan PAS ni. Tak ada parti lain boleh menggantikannya. Contohnya macam PAN (Amanah). Orang tak nampak. Sama juga macam PKR. Contohnya dalam Parlimen, mereka tak bawa suara Islam mahupun Melayu.”

Pandangan R2 bertepatan dengan kajian yang dibuat oleh Junaidi et al. (2015) mengenai trend pengundian orang Melayu pada PRU13. Kajian tersebut mendapati bahawa BN terus

menguasai kawasan Melayu luar bandar dan pengundi Melayu kelas pekerja namun pola tersebut berbeza mengikut lokasi negeri. Parti-parti dalam Pakatan Rakyat berpengaruh di kawasan Melayu bandar dan pengundi Melayu kelas atasan dan pertengahan/berpendidikan tinggi. Kedua-dua keadaan sedemikian (penguasaan BN dan PR di kawasan dan kelas yang berbeza) disebabkan oleh sumber maklumat politik, keadaan ekonomi individu dan keluarga, politik pembangunan, faktor isu, kepemimpinan, ideologi politik, faktor sejarah dan juga faktor sosiologi seperti kekeluargaan, umur, jantina, tahap pendidikan, pendapatan, etnik, agama dan kelas.

Tambah R2, perkara ini boleh dilihat menerusi Pilihanraya Kecil (PRK) yang berlaku selepas PRU14. Calon UMNO banyak memenanginya menewaskan calon-calon dari parti lain. Begitu juga dengan kaji selidik yang dilakukan berbagai pihak. Semuanya menunjukkan bahawa sokongan Melayu terhadap UMNO dan PAS semakin pulih.

Selepas PRU14, terdapat 12 PRK yang berlaku. Daripada senarai tersebut, 7 daripadanya telah dimenangi oleh BN terutamanya bagi empat PRK terakhir. Jadual 4 berikut menunjukkan keputusan PRK tersebut:

Jadual 4: PRK selepas PRU14

Tahun	Kawasan	Parti
2018	DUN Sungai Kandis	PH-PKR
	DUN Seri Setia	PH-PKR
	Dun Balakong	PH-DAP
	Parlimen Port Dickson	PH-PKR
2019	Parlimen Cameron Highlands	BN
	DUN Semenyih	BN-UMNO
	DUN Rantau	BN-UMNO
	Parlimen Sandakan	PH-DAP
2020	Parlimen Tanjung Piai	BN-MCA
	Parlimen Kimanis	BN-UMNO
	DUN Chini	BN-UMNO
	DUN Slim	BN-UMNO

Khusus di Perlis pula, bagi R3 UMNO masih mendominasi sokongan Melayu. Walaubagaimanapun, sokongan terhadap PAS agak rendah disebabkan tanggapan parti tersebut sebagai ekstremis agama. Kata R3:

“Di tempat saya Kayang sebagai contoh, ramai orang Melayu beraliran Sunnah. Mereka takut akan hilang pegangan Sunnah bila PAS pegang. Terutamanya imam-mam (masjid). Adapun orang awam ni boleh kata sama banyak antara Sunnah dan Syafie.”

Bagi R4 pula, perubahan pada PRU14 ini bukan soal kepercayaan terhadap sentimen keMelayuan. Tetapi lebih kepada faktor calon. Pertelingkahan antara pemimpin UMNO pusat dan bahagian berhubung penentuan calon telah membawa kepada protes melalui peti undi. Menurut R4:

“Ia bukan soal Melayu tak Melayu. Kalau dibandingkan UMNO dan PAS, UMNO lebih dipilih oleh rakyat berbanding PAS. Namun apa yang berlaku pada PRU14 antaranya kerana pertelingkahan di peringkat bahagian dan pusat. Bahagian syor (calon) lain, pusat terima (calon) lain. Akhirnya timbul undi protes di kalangan yang tak puashati. Saya yakin kalau perkara ini masih berlaku, protes akan berlaku sekali lagi selepas ini.”

Kedua-dua pandangan R3 dan R4 lebih berfokus kepada isu dalaman antara parti-parti Melayu sendiri. Ia tidak menunjukkan bahawa pengundi Melayu telah beralih arah kepada parti selain PAS atau UMNO. Sekiranya itu berlaku, ia adalah bersifat sementara hasil daripada protes. Menurut sarjana seperti Campbell (1960) berpandangan aspek-aspek seperti calon dan isu, mungkin mempengaruhi pengundi semasa pilihanraya tetapi ini dianggap sementara dan tidak menjelaskan kesetiaan dan identifikasi ke atas parti berkenaan.

KESIMPULAN

Sebagai rumusan, tanggapan bahawa UMNO dan PAS sebagai parti yang mewakili kepentingan Melayu masih kuat di kalangan pengundi Melayu. Dapatan Fuad (2018) yang mengatakan orang melayu masih memilih BN atas faktor identifikasi parti masih relevan untuk diterima. Walaupun terdapat beberapa kerusi majoriti tinggi Melayu yang gagal diperolehi oleh UMNO dan PAS, tetapi secara umumnya kedua parti tersebut masih mengekalkan dominasi di kebanyakan kerusi majoriti tinggi Melayu lain terutama di Pantai Timur dan Utara.

Fenomena beberapa kerusi Melayu yang jatuh ke tangan PH pada PRU14 hanyalah dalam bentuk protes dan percubaan di kalangan sebilangan orang Melayu atas faktor-faktor semasa seperti 1MDB dan GST. Dengan pendekatan populis yang diambil oleh PH seperti menamakan Tun Dr Mahathir sebagai Perdana Menteri dan membariskan calon-calon Melayu yang berwibawa, pengundi Melayu berharap agar PH mampu membawa kepentingan Melayu selepas PRU14.

Namun sebahagian mereka mula menyesal setelah melihat prestasi kerajaan baharu. Perkara ini yang menyebabkan mereka kembali memberi sokongan kepada Barisan Nasional dalam beberapa PRK terakhir selepas PRU-14. Kemenangan enam daripada lapan PRK sepanjang 2019-2020 menunjukkan sokongan terhadap parti tersebut kian pulih.

Walaubagaimanapun, dengan keadaan politik negara yang tidak stabil, dapatkan ini mungkin akan berubah dari semasa ke semasa. Kajian ini memerlukan kemaskini berterusan bagi mendapatkan gambaran yang lebih tepat sesuai dengan perubahan masa dan keadaan.

RUJUKAN

- Abdul Aziz Tapa. (2015). *Tanpa UMNO Berkuburlah Orang Melayu*. Harian Metro. Dicapai pada pautan <https://www.hmetro.com.my/node/98758>.
- Amer Saifude Ghazali, Mohammad Redzuan Othman, Zulkainin Abdul Rahman, & Rosmadi Fauzi. (2011). Politik Etnik Malaysia : Analisis Pasca Pilihan Raya Umum ke 12 mengenai sokongan bukan Melayu kepada UMNO dan PAS. *Malaysia Journal of Society and Space*, 2(2), 18-27.
- Becker, H. S., & Geer, B. (1957). Participant Observation And Interviewing: A Comparison. *Human Organization*, 16(3), 28-32.
- Benney, M., & Hughes, E. C. (1956). Of Sociology And The Interview. Bulmer m. (eds) Sociological Research Methods. *American Journal of Sociology*, 62(2). 137-142.
- Berita Harian. (2020). *Muhyiddin Terima Sokongan 114 Ahli Parliment*. Dicapai pada pautan <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2020/02/660657/muhyiddin-terima-sokongan-114-ahli-parlimen>
- Budge I., Crewe I, & Farlie D. (1976). Party Identification and Beyond. John Wiley.
- Budge, I, Farlie, D., & Laver, M. (1983). What is a Rational Choice?: Shifts of Meaning Within Explanations of Voting and Party Competition. *Electoral Studies And International Journal*, 2 (1). 23-38.
- Campbell A., Converse P.E., & Stokes D.E. (1960). The American Voter. John Wiley.
- Chua Yan Piaw. (2014). Asas Statistik Penyelidikan. Kaedah dan Statistik Penyelidikan. Buku 2 (Edisi Ketiga.) Mc Graw Hill Education.
- Creswell, J.W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches*. Sage Publications.
- Fowler, F. J. (2009). *Survey Research Methods*. Sage Publications.
- Fuad Jali (2018). *Forum PTSI: Kelestarian Politik Melayu Pasca PRU-14*. UKM.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Educational and Psychological Measurement Vol. 30*. 607-610.
- Morse, J. M. (1991). Approaches To Qualitative-Quantitative Methodological Triangulation. *Nursing Research Vol. 40*(2). 120-123.
- Norshahril Saat. (2019). The UMNO-PAS Unity Charter And Its Impact. *ISEAS Perspective*, Vol. 83. 1-7.
- Jabatan Perangkaan Negara. (2019). *Anggaran Penduduk Semasa, Malaysia, 2018-2019*. Jabatan Perangkaan Negara.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Novel Lyndon, & Mohd Faiz Mohd Zain. (2015). Pilihan Raya Umum (PRU) 2013: Satu Tinjauan Kritis Terhadap Pola Pengundian Etnik Melayu. *Jurnal Melayu* 14(1). 64-91.

- Junaidi Awang Besar. (2018). Analisis Geografi Pilihan Raya Negeri Perlis Indera Kayangan, Malaysia. *Geografia Vol. 6(1)*, 71-80
- Kamarul Azmi Jasmi. (2012). Metodologi Pengumpulan Data dalam Penyelidikan Kualitatitif. *Dlm Kursus Penyelidikan Kualitatif*. Skudai, Johor: Universiti Teknologi Malaysia.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*. 607-610.
- Leavy, P. (2014). *The Oxford Handbook of Qualitative Research*. Oxford University Press.
- Lim Guan Eng. (2015). *Pakatan Harapan Tidak Wujud Lagi*. Berita Harian. Di capai melalui pautan <https://www.bharian.com.my/berita/politik/2015/06/61605/pakatan-rakyat-tidak-wujud-lagi-guan-eng>.
- Mohd Sahandri Gani Hamzah, Laily Paim, Sharifah Azizah Haron, Mohd Faizal Nizam Lee Abdullah. (2013). *Panduan Pembinaan Instrumen: Anda dan Kepenggunaan*. Emeritus Publications.
- Najib Razak. (2017). *Ucapan Dasar Presiden UMNO*. Perhimpunan Agung UMNO 2017. PWTC.
- Ong Kian Ming. (2018). *SPR Buat Gerimander Berdasarkan Etnik Di Selangor, Dakwa DAP*. The Malaysian Insight. Di capai melalui pautan <https://www.themalaysianinsight.com/bahasa/s/32923>.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Research And Evaluation Methods 2nd Edition*. Sage Publications.
- Rashidi Mohd Nasir. (2014). *Pemasaran Politik Di Negeri Perlis: Kajian Terradap Isu-Isu, Calon Dan Strategi Berkempen Menjelang Pilihanraya Umum Malaysia Ke 13*. Universiti Utara Malaysia.
- Riduan Mohamad Nor. (2011). *PAS dan Perjuangan Kemerdekaan*. Pusat Penyelidikan PAS.
- Stake, R. E. (1995). *The Art Of Case Study Research*. Sage Publications.
- Sinar Harian. (2015). *Ulama Pas lulus usul putus hubungan dengan DAP*. <https://www.sinarharian.com.my/politik/ulama-pas-lulus-usul-putus-hubungan-dengan-dap-1.397320>.
- Suruhanjaya Pilihan Raya. (2018). *Keputusan PRU14*. Dicapai pada pautan <https://keputusan.spr.gov.my/>.
- Welsh, B, (2015). *Elections in Malaysia: Voting Behaviour and Electoral Integrity*. In *Routledge Handbooks of Contemporary Malaysia*. London: Routledge.
- Yin, R. K. (2012). *Applications Of Case Study Research*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Zahid Hamidi & Hadi Awang. (2019). *Himpunan Penyatuan Ummah*. PWTC.

MAKLUMAT PENULIS

MUHAMMAD MARWAN BIN M.SHUKRIMUN

Pelajar Sarjana

Institut Alam dan Tamadun Melayu (ATMA)

Universiti Kebangsaan Malaysia

p94767@siswa.ukm.edu.my

DR. SUPYAN HUSSIN

Profesor Fakulti

Sains Sosial dan Kemanusiaan

Universiti Kebangsaan Malaysia

supyan@ukm.edu.my

DR. ASMA HAKIMAH AB. HALIM

Pensyarah

Fakulti Undang-undang

Universiti Kebangsaan Malaysia

hakimah@ukm.edu.my

PROF. DATUK SERI DR. AWANG SARIYAN

Pengarah

Institut Alam dan Tamadun Melayu

Universiti Kebangsaan Malaysia

pghatma@ukm.edu.my